

05. oktober 2023

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens forslag til forordning om et rammeværk for finansiel datadeling og ændring af forordning 1093/2010/EU, 1094/2010/EU, 1095/2010/EU og 2022/2554/EU, KOM (2023) 360

Nyt notat.

1. Resumé

Kommissionen præsenterede den 28. juni 2023 et forslag til forordning om et rammeværk for finansiel datadeling. Forslaget er en del af en lovpakke, som skal modernisere betalingsområdet og åbne for øget adgang til data om finansielle tjenester.

Forslaget har til formål at skabe en mere åben og transparent finansiel sektor og styrke forudsætningerne for vækst af innovative datadrevne tjenesteydelser ved at give forbrugerne bedre muligheder for at dele deres finansielle data med fx platforme, som kan sammenligne finansielle produkter med udgangspunkt i forbrugerens personlige data. Forslaget har også til formål at give forbrugerne større kontrol med og overblik over, hvem der har adgang til deres data, og til hvilket formål de anvendes. Forslaget har følgende hovedpunkter:

- *Forbrugere skal have mulighed for at dele deres data med databrugere (f.eks. finansielle institutioner eller fintech-virksomheder).*
- *Dataindehavere (f.eks. Finansielle institutioner) forpligtes til at stille kundernes data til rådighed for databrugere på en tilgængelig måde via såkaldte API'er, under forudsætning af kundens tilladelse.*
- *Forbrugere skal have kontrol over, hvem der har adgang til deres data, og til hvilket formål de anvendes. Dette skal kunne styres i et dashboard, som dataindehavere skal stille til rådighed for forbrugerne.*
- *Markedsdeltagere skal i fællesskab etablere Finansielle datadelingsordninger, der aftaleregulerer vilkårene imellem parterne og standardiserer adgangen til kundedata.*
- *Der skal være en kompensationsordning, hvor dataindehavere kan få rimelig kompensation fra databrugere. Formålet er at give dataindehavere incitament til at udvikle API'er og brugergrænseflader af høj kvalitet.*

Forslaget vil ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, da der ikke er regler på området i dag. Forslaget ventes at medføre statsfinansielle, herunder administrative konsekvenser, samt erhvervsøkonomiske konsekvenser. Forslagene skønnes hertil at kunne have samfundsøkonomiske konsekvenser.

Regeringen støtter formålet med at etablere en ramme for obligatorisk datadeling for finanssektoren i EU. Det vil kunne skabe nye og potentielt bedre ydelser, som forbrugeren ikke har i dag, samt styrke forbrugernes vilkår, skabe øget konkurrence og bidrage til at understøtte udvikling af innovative produkter og tjenester baseret på forbrugernes data.

Regeringen finder det særligt vigtigt, at en åben og mere transparent finansiel sektor kommer forbrugerne til gavn, og at forbrugerne får lettere ved at se, hvad de betaler for deres finansielle produkter. Regeringen støtter derfor, at forbrugerne med forslaget vil få bedre ejerskab over deres data, og at de ved at dele deres data med udvalgte fremtidige finansoplysningstjenere vil kunne få bedre digital rådgivning om produkter, der passer til deres præferencer og behov. Det er i den forbindelse centralt, at der stilles tilpas høje sikkerhedskrav for håndtering af forbrugernes data.

Regeringen finder det centralt, at forslaget ikke forpligter Danmark til at indføre administrative bøder.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen præsenterede den 28. juni 2023 et forslag til forordning om et rammeværk for finansiell datadeling (fremover "FIDA"). Forslaget er del af en lovpakke, som skal modernisere betalingsområdet og åbne for øget adgang til data om finansielle tjenester. Pakken indeholder også forslag til en forordning om betalingstjenester samt et direktiv om betalingstjenester og elektroniske penge. Disse to forslag behandles i et særskilt grund- og nærhedsnotat.¹

Forslaget til forordning om et rammeværk for finansiell datadeling er en del af Kommissionens digitale finansstrategi, som blev præsenteret i september 2020,² og som Folketinget blev orienteret om i oktober 2020,³ Strategien har til formål at gøre den europæiske finansielle sektor mere digital og innovativ, herunder at fremme innovation af datadrevne produkter og tjenesteydelser. Det kan fx være en tredjepart, der henter kundens data og automatisk samler et overblik over kundens lån og udeståender og samtidig kommer med forslag til, hvordan lånene bliver tilbagebetalt mest hensigtsmæssigt med afsæt i kundens økonomi og præferencer.

¹ [KOM 2023 0366 Bilag 2 Grund og nærhedsnotat vedr. betalingstjenester og elektroniske penge på det indre marked \(eu.dk\)](#)

² eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0591

³ [kom \(2020\) 0591 - Bilag 1: Grund- og nærhedsnotat om en strategi om digital finans \(eu.dk\)](#)

Forslaget skal bidrage til Kommissionens overordnede strategi for digital finans ved at indføre specifikke regler om brug og deling af kundedata. Forslaget skal styrke forbrugernes ejerskab og overblik over, hvem der har adgang til deres data, og til hvilket formål de anvendes. Hensigten er, at forbrugerne i stigende grad får gavn af finansielle produkter og ydelser, som baserer sig på deres data og derved er skræddersyet til deres behov.

Forslagets regulatoriske rammeværk bygger på erfaringerne med åbne banktjenester (ofte omtalt ”Open Banking”) fra EU’s betalings tjenestedyktiv (PSD2).⁴ Åbne banktjenester har bl.a. gjort det muligt for pengeinstitutters kunder at give tredjeparter adgang til deres data fra betalingskonti, så tredjeparterne fx kan tilbyde tjenester, der hjælper kunden med at skabe overblik over deres økonomi og budgetplanlægge, eller som udregner kreditværdighed til lån. Dette initiativ udvides med forslaget til at omfatte det meste data på det finansielle område.

Retsgrundlaget for forslaget er artikel 114 i Traktat om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), som vedrører harmonisering af bestemmelser om det indre marked. Europa-Parlamentet og Rådet er medlovgivere. Rådet træffer beslutning med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at fremskynde udviklingen af og styrke forudsætningerne for udviklingen af datadrevne innovative finansielle tjenesteydelser. Forslaget skal ifølge Kommissionen sikre, at forbrugere, som ønsker det, i stigende grad kan få adgang til personaliserede datadrevne produkter og ydelser, der passer til deres specifikke behov og præferencer.

De væsentligste elementer i forslaget gennemgås nedenfor:

- Typer af data (3.1)
- Udbydere af finansoplysningstjenester (3.2)
- Dataadgang (3.3)
- Ansvarlig brug af data og dashboards med tilladelsesstyring (3.4)
- Finansielle datadelingsordninger (3.5)
- Kompetente myndigheder og ramme for tilsyn (3.6)
- Grænseoverskridende adgang til data (3.7)
- Anvendelsesdato (3.8)

3.1 Typer af data

Forslaget fastsætter krav om, at finansielle virksomheder fx pengeinstitutter og pensions- og forsikringsselskaber skal give adgang til og tillade deling af bestemte kategorier af kundedata. Forslaget omfatter det meste brugerdata på det finansielle område, herunder om kredit, opsparing, investering, pension og forsikring, dog ikke livsforsikring. Det kan fx være data om kundernes bank- og realkreditlån, herunder restgæld og rente, eller oplysninger om bilforsikring.

⁴ [CL2015L2366DA0000050.0001.3bi_cp.1..1 \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32015L2366DA0000050.0001.3bi_cp.1..1)

Forslaget omfatter også data og oplysninger indhentet til brug for eksempelvis egnethedsvurderinger og hensigtsmæssighedsvurderinger på investeringsområdet og til brug for kreditværdighedsvurderinger af virksomheder på kreditområdet/finansieringsområdet. Det kan fx være kunders svar på spørgsmål omkring deres forståelse af en given investering, når banken skal sikre sig, at kunderne forstår, hvilket produkt de køber.

Kommissionen har dog undtaget data og oplysninger hentet til brug for kreditværdighedsvurderinger af forbrugere samt data og oplysninger forbundet med forsikring inden for liv, sygdom og sundhed. Det skyldes, at forslaget ikke må føre til finansiel eksklusion af visse forbrugssegmenter, eksempelvis ved at forbrugere med handicap eller opstået sygdom udelukkes fra at optage lån eller få en skadesforsikring.

3.2 *Udbydere af finansoplysningstjenester (FISP)*

Forslaget introducerer nye tredjepartstjenester i form af udbydere af finansoplysningstjenester (FISP'er⁵).

FISP'er opererer mellem kunderne og de finansielle virksomheder, hvorfra tjenesterne kan indhente data om kundernes finansielle forhold med henblik på at præsentere disse på en overskuelig måde for kunderne og eventuelt tilbyde finansielle tjenesteydelser på baggrund af kundernes data. Kommissionen angiver, at det fx kunne være en FISP, der automatisk samler et overblik over en kundes lån og udeståender og samtidig kommer med forslag til, hvordan lån kunne tilbagebetales mere hensigtsmæssigt med afsæt i kundens økonomi og præferencer. Et andet eksempel kunne være en FISP, der udvikler en platform, der giver forsikringstagere et brugervenligt og samlet overblik over deres skadesforsikringer.

I Danmark har pensionskunder i flere år haft adgang til et overblik over deres pensionsordninger i danske forsikringsselskaber gennem Pensionsinfo, der er blevet fremhævet som et godt brugseksempel for deling af finansielle data af Kommissionens ekspertgruppe i deres rapport, der indgik i forberedelsen af forslaget. Pensionsinfo er i dag et frivilligt initiativ, som pensionselskaberne kan vælge at tilslutte sig.

Med forslaget bliver FISP'er underlagt særskilte krav om tilladelse og tilsyn. Virksomheder, der som FISP vil hente og bruge kunders data, skal ansøge om tilladelse hos den nationale kompetente myndighed. Der vil skulle udpeges en kompetent myndighed i Danmark som et led i implementeringen. Den kompetente myndighed vil være ansvarlig for at føre tilsyn med virksomhederne.

De finansielle institutioner, der ligger inde med kunders data, defineres som dataindehavere, og FISP'er, der tilbyder finansielle ydelser ved brug af kundernes data, defineres som databrugere.

⁵ Financial Information Services Providers

3.3 Dataadgang

Forslaget indebærer, at dataindehavere stille kundedata til rådighed for kunder og virksomheder efter kundens anmodning. Dataholderne skal gøre deres data tilgængelig gennem en såkaldt adgangssurface⁶ (API) hvor databrugere automatisk kan hente data efter kundens samtykke. Denne løsning skal i udgangspunktet stilles gratis til rådighed for forbrugerne, og overførsel af data skal ske uden unødigt forsinkelse.

Kundedata kan hentes af tredjeparter, der har fået tilladelse som FISP. Den hentede data må udelukkende bruges til de formål, som kunden har givet tilladelse til. Dataindehavere kan kræve betaling fra databrugere for at stille kundedata til rådighed, men kun hvis data stilles til rådighed i et finansielt datadelingsprogram, som defineret i forslaget, jf. afsnit 3.5.

3.4 Ansvarlig brug af data og dashboards med tilladelsesstyring

Dataindehavere skal give kunderne adgang til et dashboard, hvorfra kunderne kan overvåge og styre, hvilke databrugere, de har givet tilladelse til at hente hvilke data. Det skal give kunderne overblik over, hvem de har givet tilladelser til at bruge deres data. Dataindehavere skal sørge for, at dashboardet er nemt at finde i kundernes bruger-interface – fx netbanken – og at informationen er korrekt og let forståelig for kunderne

3.5 Finansielle datadelingsordninger

Kommissionen foreslår, at finansielle data skal deles gennem finansielle datadelingsordninger, der skal udvikles i samarbejde mellem markedsaktørerne (dataindehavere og databrugere). Markedsaktørerne skal udarbejde en rammeaftale, der skal fastsætte vilkår og betingelser for forholdet mellem dataindehavere (finansielle virksomheder) og databrugere (FISP'er). For at sikre, at datadelingsprogrammerne fungerer og opererer efter hensigten, har Kommissionen foreslået en række kriterier, som ordningerne som minimum skal indeholde. Hertil skal markedsdeltagerne, som led i ordningerne, udvikle fælles standarder for kundedata og grænseflader.

Som en del af de finansielle datadelingsordninger får de finansielle virksomheder, som skal åbne for adgangen til data via de til formålet udviklede API'er, mulighed for tage betaling og dermed dækket en del af deres omkostning. Formålet er at skabe incitament for, at dataholderne udvikler gode API'er og brugergrænseflader med henblik på, at databrugere nemt kan hente tilkoble sig på API'en og tilgå kundens data.

Hver datadelingsordning bliver underlagt tilsyn og skal godkendes af en kompetent myndighed i det land, hvor de tre største dataindehavere er etableret. Såfremt de tre største dataindehavere er etableret i forskellige medlemsstater, skal alle kompetente myndigheder i medlemsstaterne underrettes, hvorefter disse i fællesskab skal aftale, hvem der skal godkende og føre

⁶ Generelle forpligtelser i forhold til adgangssurface fremgår i dag af artikel 30 i forordning 2018/389 (EU).

tilsyn med ordningen. Danmark vil som en del af implementeringen skulle tage stilling, hvilket myndighed der i så fald vil skulle føre tilsyn med dette.

3.6 Kompetente myndigheder og ramme for tilsyn

EU-lande skal udpege kompetente myndigheder som ansvarlige for at håndhæve og føre tilsyn med overholdelse af reglerne i forslaget. EU-landene skal sikre, at de kompetente myndigheder har de nødvendige ressourcer, særligt i form af dedikeret personale, til at kunne opfylde deres forpligtelser. Myndighederne skal bl.a. kunne pålægge administrative sanktioner, herunder bøder, og andre administrative foranstaltninger eventuelt under inddragelse af domstolene. Det vil skulle afdækkes nærmere, om forslaget indebærer, at Danmark forpligtes til at indføre administrative bøder.

I Danmark vil det være Finanstilsynet, der skal føre tilsyn med de finansielle institutters overholdelse af forslaget. Derudover skal der udpeges kompetente myndigheder ift. tilladelser og tilsyn med FISP'er, jf. ovenfor.

3.7 Grænseoverskridende adgang til data

Udbydere af finansoplysningstjenester skal efter anmodning fra kunden have adgang til relevant data om kunden, som enhver dataindehaver etableret i EU ligger inde med.

Første gang en FISP ønsker adgang til data, som befinder sig i et andet EU-land, end der hvor FISP'en har hjemme, skal den meddele dette til den kompetente myndighed i sit eget hjemland, som videregiver oplysningerne til den kompetente myndighed i værtslandet.

Virksomheder fra tredjelande, der som FISP vil hente og bruge kunders data i EU, skal være juridisk repræsenteret i et EU-land. Virksomheden skal anmode om tilladelse hos den kompetente myndighed i det EU-land, hvor den juridiske repræsentant er. Formålet er, at virksomheder fra tredjelande, fx USA, som ikke har en egentlig virksomhed i EU, kan få adgang til data omfattet af forslaget via en juridisk repræsentant.

3.8 Anvendelsesdato

Forordningen finder anvendelse 24 måneder efter dens ikrafttræden, bortset fra de dele af forslaget, som fastsætter kriterierne for finansielle data-delingsordninger og finansoplysningstjenester. Disse vil være gældende 18 måneder efter ikrafttræden.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet er medlovgiver på forslaget. Europa-Parlamentet har endnu ikke fastlagt sin holdning til Kommissionens forslag.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at dataøkonomien er en integreret del af det indre marked. Der er behov for fælles europæiske regler for at sikre lige konkurrencevilkår og forbrugervilkår, da dataindehavere generelt er finansielle institutter underlagt regler og tilsyn, der i vid udstrækning er fastlagt i direkte anvendelige forordninger på EU-niveau. Yderligere bør reglerne ifølge Kommissionen indføres på EU-niveau pga. det høje integrationsniveau i den finansielle sektor.

Kommissionen anfører, at udfordringerne på dette område er fælles for alle EU-lande. Udfordringerne kan ifølge Kommissionen ikke løses af de enkelte EU-lande alene, da dataindehavere og potentielle databrugere i den finansielle sektor ofte opererer på tværs af EU-lande. Derfor kan en kunde have data hos flere dataindehavere i forskellige EU-lande. For at forbedre tilliden og tillade den integrerede brug af disse data, skal alle disse finansielle institutioner være underlagt samme retlige ramme og samme tekniske standarder.

Regeringen vurderer, at det er væsentligt at sikre lige konkurrencevilkår og et højt niveau af forbrugerbeskyttelse på tværs af EU, når det kommer til anvendelse af kundernes finansielle data, og at dette ikke i tilstrækkelig grad kan sikres på nationalt niveau alene, da dataindehavere og potentielle databrugere i den finansielle sektor ofte opererer på tværs af EU-lande. Regeringen vurderer på den baggrund, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Området er i dag ureguleret. Der findes derfor ingen gældende dansk ret på forordningens anvendelsesområde. Lov om betalinger indeholder dog begrænsninger for, hvad betalingsdata (der i et vist omfang minder om data omfattet af forslaget) kan anvendes til. Betalingsoplysninger må fx ikke behandles til at fastsætte individuelle priser eller vilkår for samme vare eller tjeneste til forskellige brugere. Forslaget indeholder ikke lignende begrænsning for data omfattet af forordningen, men visse typer data er undtaget forordningens anvendelsesområde, jf. ovenfor.

7. Konsekvenser

7.1 Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget er som forordning direkte gældende i dansk ret. Da der ikke er regler på området i dag, har forslaget ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark.

7.2 Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget kan have væsentlige statsfinansielle konsekvenser, herunder administrative konsekvenser. Den nationale kompetente myndighed vil

skulle behandle ansøgninger fra virksomheder, som ønsker en tilladelse som FISP, samt føre tilsyn med FISP'er og datadelingsordningerne, hvilket med usikkerhed skønnes at medføre statslige merudgifter. Der vil skulle udpeges en kompetent myndighed i Danmark som et led i implementeringen. Afhængig af, hvilken myndighed der udpeges, kan det få statsfinansielle konsekvenser. Det bemærkes, at Finanstilsynets tilsyn er afgiftsfinansieret af de finansielle virksomheder underlagt tilsyn.

Den kompetente myndighed skal føre tilsyn med de finansielle institutters overholdelse af forordningen, hvilket skønnes at medføre merudgifter. De statslige merudgifter vil skulle afklares nærmere inden endelig stillingtagen. I Danmark er Finanstilsynet kompetent myndighed på området. Det bemærkes, at Finanstilsynets tilsyn er afgiftsfinansieret af de finansielle virksomheder underlagt tilsyn.

Det bemærkes, at det følger af Budgetvejledningen, at udgifter som følge af EU-retsakter, der medfører statslige merudgifter, afholdes inden for eksisterende bevillinger.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget forventes ifølge Kommissionen at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, da det vil kunne føre til en mere åben og transparent finansiel sektor, som kan give grobund for øget konkurrence og innovation og nye og potentielt bedre ydelser, som forbrugeren ikke har i dag.

Kommissionen vurderer, at forslaget vil have positiv virkning, da forbrugere og virksomheder kan få bedre overblik over finansielle produkter og tjenesteydelser i de enkelte lande samt på tværs af grænser inden for EU.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget forventes at medføre væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser for de omfattede virksomheder på fire områder. Omkostningerne forventes at overstige 4 mio. kr. i administrative konsekvenser og over 10 mio. årligt i øvrige efterlevelseseomkostninger.

For det første er der både væsentlige omstillingsomkostninger og løbende omkostninger for virksomheder defineret som dataindehavere til at udvikle og drive de API'er, der muliggør datadelingen. Det omfatter udgifter til at udvikle it-løsningerne og løbende omkostninger til at vedligeholde samt sikre et højt niveau af IT-sikkerhed mv. Forslaget giver dataholderne mulighed for i nogen udstrækning at få dækket disse omkostninger fra databrugere. Dette er dog forudsat, at der er tilstrækkeligt mange databrugere, som henter data fra dataindehaverens kunder. Der er derfor en risiko for, at en række virksomheder ikke får dækket deres udgifter. Derudover vil udgifterne til udvikling skulle afholdes væsentligt før, det vil være muligt at opnå kompensation. Det kan medføre likviditetsomkostninger for virksomhederne.

For det andet er der omkostninger for alle markedsdeltagere ved at oprette datadelingsordningerne, som de enkelte medlemmer af ordningen skal etablere og styre.

For det tredje er der både omstillingsomkostninger og løbende omkostninger forbundet med, at markedsdeltagere, dvs. dataindehavere og databrugere, skal tilbyde dashboards til kunderne, som skal udvikles og vedligeholdes.

For det fjerde er der omkostninger for virksomheder, der skal ansøge om tilladelse som FISP. Det omfatter både omkostninger til at foretage selve ansøgningen samt løbende omkostninger til indberetninger mv., som vil være nødvendige for at sikre et effektivt tilsyn. Afhængig af, hvilken dansk myndighed, som bliver kompetent myndighed for FISP'erne, vil virksomhederne muligvis skulle betale tilsynsafgift til tilsynsmyndigheden.

8. Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i EU-Specialudvalget for den finansielle sektor med frist for bemærkninger d. 18. august 2023.

Nedenfor sammenfattes hovedindholdet af de indkomne høringssvar fra Forsikring & Pension (F&P), Finans Danmark, Dansk Fintech Alliance (DAFINA), Forbrugerrådet Tænk, Dansk Erhverv (DE) og Danmarks Nationalbank (Nationalbanken).

Generelle bemærkninger

Forsikring & Pension er generelt kritiske overfor Kommissionens tilgang til øget datadeling i den finansielle sektor, da den brede anvendelse af kundedata ifølge F&P kan resultere i, at virksomheder tvinges til at dele konkurrencefølsomme oplysninger. Dertil vil udvidelsen af kundedata kunne medføre ny, omkostningsfuld digital infrastruktur, samtidigt med at der allerede eksisterer initiativer, der har til hensigt at fremme datadeling i Danmark.

Finans Danmark anerkender forordningens hensigt om at fremme europæisk dataøkonomi men udtrykker bekymring for det brede omfang af obligatorisk datadeling, da internt behandlet data ses som mindre hensigtsmæssigt at dele. Finans Danmark støtter datadelingsordninger, hvor klarere rammer, senere anvendelsesdato og afklaring af tvivlsspørgsmål i forordningen dog anses som essentielt for en hensigtsmæssig implementering og standardisering.

Dansk Fintech Alliance støtter fremsættelsen af forordningen, da det udvider innovation og konkurrence til nye finansielle områder. DAFINA påpeger dog vigtigheden af, at kompensationslementer for deling af data ikke må begrænse udbredelsen af Open Finance. Derudover støtter

DAFINA, at forslaget lægger op til forskellige tilgange til henholdsvis Open Finance og Open Banking.

Forbrugerrådet Tænk støtter forslaget med henvisning til, at det vil kunne forbedre konkurrencen på det finansielle marked samt forbedre forbrugeres mulighed for at tage del i markedet. Forbrugerrådet Tænk påpeger dog mangler i forbrugerbeskyttelsen og finder det vigtigt, at forslaget kommer forbrugerne til gavn, og at forbrugerne ikke risikere at blive udelukket fra finansielle produkter og services.

Dansk Erhverv er overordnet positiv over for forslaget, da det skaber muligheder for forbrugeres kontrol over data og for fintech-virksomheders udvikling og innovation.

Danmarks Nationalbank imødeser forslaget, da det vurderes at kunne øge konkurrencen og innovationen på markedet for finansielle tjenester og derudover potentielt kunne øge effektiviteten af betalingsløsninger.

Særlige bemærkninger

Definition af kundedata

F&P påpeger at definition af kundedata er for bred og uklar, hvilket kan medføre, at konkurrencefølsomme data deles til konkurrenter. De ønsker en klarere og mere snæver definition. Endvidere anfører de, at et bredt anvendelsesområde vil kunne lede til en økonomisk belastning for særligt mindre selskaber. F&P påpeger derudover, at ulykkesforsikring burde undtages fra definitionen, ligesom helbreds- og sundhedsoplysninger allerede er det, af hensyn til beskyttelse af personoplysninger.

F&P er også bekymret for, at der ingen begrænsninger er på store tech-virksomheders (de såkaldte gatekeepers) mulighed for at hente data. F&P ønsker som minimum den samme begrænsning som i dataforordningen, hvor gatekeepers ikke kan få adgang til denne type data. Ifølge F&P vil forordningen kunne tvinge selskaber til at offentliggøre data, der udgør en konkurrencefaktor og innovationsdriver. Anvendelsesområdet bør derfor ikke dække intern databehandling, dvs. data som virksomheden selv har genereret eller beriget men kun rådata fra kunder.

Finans Danmark problematiserer, at brede dataadgangsrettigheder ikke tager højde for, hvor den reelle tilførte værdi for kunden ligger, og at de medfører uforholdsmæssig store implementeringsbyrder. Finans Danmark kritiserer også den manglende skelnen mellem rådata fra kunder og internt behandlet data, bl.a. fordi videregivelse af behandlet data kan føre til ukritisk brug af evt. fejldata, hvilket kan forværre den oprindelige datas problemer, eksempelvis i tilfælde hvor kunder bevidst eller ubevidst oplyser fejlagtig information.

DAFINA støtter den brede datadelingsforpligtigelse og beklager, at bestemte forbrugeroplysninger som sundhed ikke medtages. DAFINA vurderer, at personoplysninger er tilstrækkeligt beskyttet i anden regulering som governance-delen i forslaget samt i forslaget til PSD3/PSR og den gældende GDPR generelt. Forbuddet mod bestemte data anses for en uhenigtsmæssig begrænsning af datadeling.

Forbrugerrådet Tænk støtter forslagens brede datadelingsforpligtigelse, idet det er op til forbrugeren frem for virksomheden, hvorvidt data deles. Forbrugerrådet Tænk rejser dog bekymring for, at forbrugere skal dele ikke-finansielt data for at få adgang til finansielle produkter eller tjenester.

Forbrugerrådet Tænk kritiserer, at forslaget udelukkende ser på deling af forbrugernes individuelle kreditværdighedsvurderinger og ser gerne forslaget udvidet til også at omhandle sammenligning af forskellige tjenester, der kan sammenligne forskellige lånetilbud til forbrugeren for at øge konkurrencen på markedet.

Finansielle datadelingsordninger

F&P finder elementet om datadelingsordninger positivt, da det giver sektoren mulighed for at fastlægge de nærmere rammer for datadeling. F&P påpeger dog, at anvendelsesområdet for datatyper er for bredt og ser hellere en gradvis introduktion af datatyper gennem en senere revision af forslaget. Dette vil ifølge F&P tage bedre hensyn til fordele og omkostninger ved at stille data til rådighed samt lette gennemførelsen af forordningen for virksomhederne. Et mere snævert anvendelsesområde vil også sikre bedre sammenhæng mellem forskellige datadelingsordninger.

Finans Danmark finder det positivt, at sektoren involveres i standardiseringsprocessen, men mener, at den nærmere udmøntning er uhenigtsmæssig, da rammerne er meget usikre, mens implementeringsfristen er for kort. Finans Danmark frygter, at det kan lede til fragmentering, konkurrerende standarder og uforholdsmæssigt store implementeringsomkostninger.

Finans Danmark gør opmærksom på, at tredjepartsadgang til systemer øger risikoen for cybertrusler og svindel, hvorfor der efterspørges konkrete tiltag i ordningen, der kan fremme cybersikkerheden.

DAFINA påpeger, at tredjeparter (FISP'er) ikke har fri adgang til data på samme måde som tredjeparter (AISP'er) har fri adgang under PSD/PSR-forslaget. DAFINA støtter foreløbigt datadelingsordninger i FIDA, så de finansielle virksomheder får adgang til en vis kompensationsbetaling.

Dansk Erhverv ønsker større klarhed for, hvordan datadelingsordninger vil fungere i praksis, herunder hvem der har ansvar for at drive udviklingen og vedligeholde ordningerne. DE er også bekymret for, at ordningerne ikke vil resultere i en ellers afgørende standardisering. Endelig forventer DE

også problemer med, at prisfastsættelse og kompensationsordninger sker i datadelingsordninger, da konkurrerende virksomheder vil tage del i dem.

Kompensation

F&P kritiserer regnemethoden for kompensation til at dække omkostninger for at stille data til rådighed, da metoden ifølge F&P ikke tager tilstrækkeligt højde for omkostninger ved at udvikle samtykke-dashboards. Her ønsker F&P, at der hentes inspiration fra de modeller, der er udviklet i dataforordningen.

Finans Danmark påpeger, at kompensation bør dække løbende omkostninger til indsamling, behandling, strukturering og deling af data og ikke kun etablering og vedligeholdelse af infrastruktur. I den sammenhæng foreslår Finans Danmark, at prisfastsættelsen overlades til kontraktniveau, mens datadelingsordninger alene sætter rammen for, hvad der kan kompenseres for. Finans Danmark rejser samtidig kritik af, at mange fintech-virksomheder vil være fritaget for at betale en rimelig kompensation, da de ofte er SMV'er. Det skaber ifølge Finans Danmark ulig konkurrence.

Finansoplysnings tjenester (FISP'er)

F&P påpeger en manglende gensidighed ved, at FISP'er får adgang til kundedata, men ikke selv er forpligtiget til at stille disse data til rådighed, hvorfor de bør underlægges samme delingskrav som andre dataindehavere. Derudover finder F&P det uhensigtsmæssigt, at finansoplysnings tjenester ikke skal returnere data til datadelingsordninger, med henvisning til hensynet til kundernes samtykke.

Finans Danmark finder det positivt, at FISP'er skal have tilladelse til at udøve virksomhed og udtrykker ønske om at etablere et let og digitalt overblik over godkendte udbydere.

DAFINA støtter introduktionen af FISP'er, men påpeger, at allerede regulerede finansielle virksomheder skal kunne fungere som FISP'er under deres eksisterende finansielle tilladelse. Derudover udtrykker DAFINA ønske om, at kravet om tilladelse ikke bør være strengere eller lempeligere end for andre tredjeparter.

Anvendelsesdato

F&P udtrykker kraftig bekymring for tidsrammen for gennemførelsen af forslaget, da tidligere erfaringer har vist, at udviklingen af digital infrastruktur, tekniske standarder mv. tager mere end to år.

Finans Danmark er kritisk overfor anvendelsesdatoen, som er urealistisk kort, hvorfor Finans Danmark efterspørger en længere frist som tager hensyn til, at der bl.a. skal oprettes datadelingsordninger og at FISP'er skal have tilladelse.

Data fra andre sektorer

F&P beklager et manglende fokus på datadeling på tværs af sektorer, da data fra bl.a. biler, klima og sundhed også er relevante for forsikringsbranchen.

Finans Danmark ønsker mulighed for at kunne benytte data fra andre sektorer, da det også vil være relevant for den finansielle sektor. Samtidig ser Finans Danmark risiko for skævvridning af konkurrencen, hvis andre sektorer ikke omfattes samme datadelingskrav.

Forbrugerrådet Tænk kritiserer, at forsikringsselskaber benytter sig af telematik, dvs. overvågning af kunders hverdagsmønstre som fx kørselsvaner, på bekostning af kundernes privatliv. Derfor bør anvendelsesområdet forblive snævert relevante finansielle data, som i forslaget.

Øvrige bemærkninger

F&P forstår behovet for sanktionsmekanismer, men er bekymret for, at foranstaltningerne er uforholdsmæssigt strenge og kan dæmpe innovation og dataudveksling, hvis dataindehavere og databrugere anser risikoen for et brud for stor. Her opfordrer F&P til en nærmere vurdering af, hvorvidt GDPR allerede regulerer datadeling tilstrækkeligt.

Finans Danmark støtter hensigten med dashboards, men fremhæver, at den konkrete udformning er kompleks ift. potentielle brud på persondata og tavshedspligt, og at samtykkeerklæringer bliver uoverskuelige for forbrugere. Finans Danmark efterspørger derudover en bedre afklaring mellem GDPR-regulering og data, som man vil være forpligtet til at dele.

Forbrugerrådet Tænk støtter oprettelsen af dashboards, men ønsker en tydeliggørelse af, at alt data skal slettes, hvis forbrugeren tilbagekalder sit samtykke. Forbrugerrådet Tænk er også bekymret for, at forbrugere ikke har fuldt begreb om, hvad deres samtykke indebærer, hvorfor en ex-ante beslutning om ikke at dele data med en tredjepart skal være muligt. For at øge forbrugeres bevidsthed om samtykke opfordrer Forbrugerrådet Tænk til, at afgivelsen af samtykke sker på en hensigtsmæssig måde og ikke gennem en ”kryds af i boksen”-øvelse.

Forbrugerrådet Tænk kritiserer den manglende overensstemmelse med GDPR, hvor der efterspørger uddybning på ”tilladelse” og ”samtykke”, med henblik på at samtykke skal være tilsvarende GDPR.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er på nuværende tidspunkt ikke nærmere kendskab til andre EU-landes holdninger til forslaget. EU-landene ventes dog generelt at støtte formålet med forslaget.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter etableringen af et rammeværk for obligatorisk datadeling for finanssektoren i EU. Det vil kunne styrke udbuddet af nye og potentielt bedre ydelser til forbrugerne, skabe øget konkurrence samt bidrage til at understøtte udvikling af innovative produkter og tjenester baseret på forbrugernes data.

Regeringen finder det særligt vigtigt, at en åben og mere transparent finansiel sektor kommer forbrugerne til gavn. Effektiv konkurrence på de finansielle markeder kræver således, at forbrugerne nemt kan danne sig et overblik over, hvad de betaler, så de kan sammenligne deres omkostninger til finansielle produkter og services.

Forbrugerne vil med forslaget få bedre ejerskab over deres data, og ved at dele deres data med udvalgte finansoplysningstjener vil de kunne få bedre digital rådgivning om passende produkter ift. deres præferencer og behov. Regeringen vil arbejde for, at der stilles tilstrækkeligt høje sikkerhedskrav for håndtering af forbrugernes data.

Regeringen finder det positivt, at forslaget udelukkende omfatter data fra den finansielle sektor, og at der tages hensyn til særlige følsomme persondata som eksempelvis sundhedsoplysninger. Dog indebærer adgangen til et bredt udsnit af forbrugernes finansielle data en risiko for finansiell eksklusion og prisdifferentiering af forbrugere. Regeringen vil arbejde for, at der fastsættes et højt niveau af beskyttelse af forbrugerne, herunder vil regeringen arbejde for, at principperne for beskyttelse af betalingsdata, som vi i dag har i Danmark, også indarbejdes i forslaget.

Regeringen støtter forslaget om udvikling af fælles standarder for deling af data og oprettelse af tekniske grænseflader til brug for datadeling. Det er i den forbindelse vigtigt, at forslaget indeholder en fælles standard for dataudvekslingen med henblik på at sikre en ensartet implementering på tværs af markedet,

Regeringen støtter forslaget om, at virksomheder, som henter og anvender disse data, skal have tilladelse, og der skal føres tilsyn med virksomhedernes efterlevelse af reglerne. Det er med til at styrke forbrugerbeskyttelsen.

Regeringen vil arbejde for, at udbydere fra tredjelande kun kan få adgang til finansielle data om europæiske borgere og virksomheder, hvis det kan ske under betryggende vilkår, herunder at det i praksis er muligt at føre et effektivt tilsyn.

Regeringen vil arbejde for proportionale regler, hvor omkostningerne står mål med gevinsterne. I den forbindelse skal der tages særligt hensyn til mindre finansielle institutter, så omkostninger som følge af forordningen ikke lægger unødigt pres på deres økonomi og forretning. Regeringen vil generelt have fokus på at minimere de erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Regeringen støtter, at det er muligt for dataholder at opnå en rimelig kompensation for at stille data til rådighed for databrueren. Erfaringerne fra betalingsområdet viser, at det kan øge incitamentet for dataholderne til at bygge effektive og tidssvarende løsninger, som i sidste ende også er i forbrugers interesse. Regeringen støtter i forlængelse heraf, at API'erne udvikles inden for datadelingsordninger, som skal sikre, at alle markedsaktører tilgodeses.

Regeringen vil arbejde for, at der fastsættes mere realistiske implementeringsfrister, herunder for at sikre en hensigtsmæssig implementering og at markedsaktørerne har tilstrækkelig tid til udvikle gode API'er. Erfaringerne fra betalingsområdet viser, at det er tidskrævende og kompliceret at bygge gode API'er.

Regeringen finder det centralt, at Danmark med FIDA forslaget ikke forpligtes til at indføre administrative bøder, da administrative bøder giver anledning til forfatningsmæssige betænkeligheder i forhold til grundlovens § 3 om magtens tredeling. Regeringen vil arbejde for at afklare, om forslaget indebærer en sådan forpligtelse.

Regeringens endelige stillingtagen afventer en nærmere vurdering af de økonomiske konsekvenser, herunder statsfinansielle og erhvervsøkonomiske.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.